

Forslag til revideret planlægningsmodel for landvind

Dato: 16-03-2018

Landvind er i dag den vedvarende energiform, der leverer billigst grøn energi til samfundet. Når landvind inden for en kortere årrække ventes at være helt uafhængig af tilskud, vil det udelukkende være de planlægningsmæssige rammer, der afgør hvor stor udbygningen med landvind bliver, da forudsætningen for at kunne opstille møller på land er en kommunal godkendt lokalplan. For at bidrage mest mulig til en billigst mulig grøn omstilling af det danske energisystem, er der behov for at revidere planlægningsmodellen for landvind.

Konkret foreslår Vindmølleindustrien en revision af de gældende planlægningsrammer, der har til formål at stille kommuner og naboer til vindmøller bedre end i dag. Dette foreslås for det første for at indføre nye incitament, som kan træde i stedet for 'den grønne ordning'¹, og for det andet for at sikre, at der også i de kommende år vil være et dansk marked for landvind, der understøtter virksomhedernes forskning og innovation og bidrager som udstillingsvindue til gavn for eksporten og arbejdspladserne i vindindustrien.

Vindmølleindustrien anbefaler fem konkrete initiativer, hvoraf de fire første vil gælde for de teknologier, der kan deltage i de kommende teknologineutrale udbud af vind og sol, mens det sidste kun vil gælde for møller på land:

- › Indførelse af zoner, hvor hensynet til borgerne stiger jo tættere deres bolig ligger på et givent projekt.
- › Indførelse af forpligtelse til oprettelse af grønne lokalfonde, hvor en del af midlerne øremærkes projekter i lokalområdet.
- › Justering af køberetsordningen, så den lever op til sit oprindelige formål.
- › Indførelse af salgsoptioner, så de borgere der bor tættest på et givent projekt har mulighed for at afhænde deres bolig.
- › Indførelse af frikommuneordning med mulighed for planlægning for vindmøller op til 200 meter, så den nyeste teknologi også kan opstilles i Danmark uden der skal gives dispensation.

¹ I september 2017 vedtog regeringen og Dansk Folkeparti at afskaffe den grønne ordning som led i aftalen om indførelsen af teknologineutrale udbud i 2018 og 2019. Med den grønne ordning afsatte samfundet over PSO-tariffen 88.000 kr. pr. MW landvind (svarende til 0,4 øre/kWh i 22.000 fuldlasttimer), som kommunen derefter kunne uddele til rekreative, landskabelige og kulturelle formål.

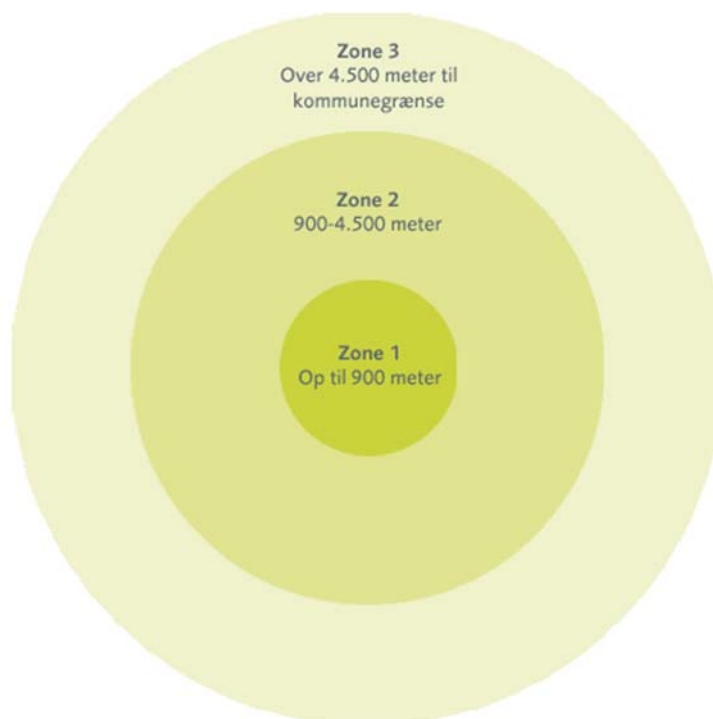

Lokal forankring og kommunal opbakning er afgørende for, hvorvidt der også i fremtiden kommer til at ske en udbygning med landvind. Med afskaffelsen af 'den grønne ordning' har kommunerne ikke længere et direkte økonomisk incitament til at planlægge for vindmøller på land.

Der er derfor behov for en moderniseret planlægningsmodel, der understøtter en teknologineutral udbudsmodel og gør det mere attraktivt for de borgere, der bor tættest på projekterne, men også for kommunen som helhed, at planlægge for og udbygge med grøn energi.

Det kan eksempelvis sikres med en zonetilgang, hvor hensynet til borgerne stiger jo tættere deres bolig ligger på et givent projekt. Der kan indføres 3 zoner for hvert projekt, jf. figur 1 herunder, og der tages således størst hensyn til de borgere, der bor i zone 1 (op til 900 meter fra møllerne²). Zone 1 omfatter de umiddelbare naboer til projektet, zone 2 omfatter lokalsamfundet og zone 3 omfatter kommunen.

Figur 1: Illustration af zonetilgang

I tilknytning til ovenstående moderniserede planlægningsmodel og zonetilgang, anbefaler Vindmølleindustrien konkret følgende initiativer.

² 900 meter svarer til den grænse der forventes indført for Høvsøre i forhold til salgsoptioner i forbindelse med udvidelsen af testcentret.

Indførelse af forpligtelse til oprettelse af grønne lokalfonde

Ved oprettelse af grønne lokalfonde, hvor midlerne dels tilfalder borgere i lokalsamfundet (zone 1 og 2) og dels tilfalder kommunen som helhed, bliver det mere attraktivt for kommunerne at planlægge for møller på land. Kommunen får et økonomisk incitament til at planlægge og de borgere, der bor tættest på møllerne, får mere ud af det end de borgere der bor længere væk fra møllerne. Det kan være med til at øge opbakningen blandt de borgere, som bor tættest på møllerne.

Vind- eller solprojektet indbetaler årligt 0,4 øre pr. produceret kWh til fonden, som herved finansieres direkte over projektøkonomien og ikke over finansloven. Pengene indbetales så længe møllerne er i drift, det vil sige over hele levetiden. For et 6-mølleprojekt på godt 20 MW³ svarer det til en årlig indbetaling på omkring 260.000 kr. eller omkring 6,5 mio. kr. over projektets levetid. Fondens vedtægter fastsætter, at midlerne uddeles af den til enhver tid siddende kommunalbestyrelse. De endelige regler fastsætter en andel for den del af midlerne, der som minimum skal gå til projekter inden for zone 1 og 2, mens de resterende midler kan bruges i resten af kommunen. Det er således op til kommunalbestyrelsen at beslutte, hvad pengene skal bruges til, men det skal være muligt at anvende dem til både anlægsinvesteringer, drift og vedligehold uden modregning i bloktilskud mv.

Oprettelsen af fonden er en forpligtelse, der bør indføres i VE-loven som forudsætning for opnåelse af etableringstilladelse og gælde alle landvind-, åben-dør havvind- og solprojekter.

Justering af køberetsordningen

Formålet med køberetsordningen er at øge den lokale interesse for og opbakning til opstilling af nye vindmøller ved at sikre retten til at købe ejerandele i vindmøller i borgerens nærområde.

Regeringen og Dansk Folkeparti har i september 2017 besluttet at udvide ordningen til også at omfatte solcelleprojekter. Fremtidige justeringer gælder derfor både for vind- og solprojekter.

For at undgå spekulation samt sikre at ordningen lever op til sit oprindelige formål, er der behov for at den justeres, således at det kun er borgere, der bor inden for zone 1 og 2, der tilbydes at købe andele. Der udbydes fortsat andele svarende til minimum 20 pct. af projektet. Borgere der bor uden for zone 1 og 2 skal således ikke længere have mulighed for at købe andele.

Borgere i zone 2 tilbydes som i dag at købe andele til kostpris, men har ikke nogen forkøbsret. For at tage yderligere hensyn til de borgere der bor i zone 1 (som ikke altid har økonomiske midler til at købe andele til kostprisen), skal det vurderes om det er muligt at tilbyde disse at købe andele til en pris svarende til 50 pct. af kostprisen. Borgere i zone 1 skal ligesom i dag kunne købe op til 50 andele med forkøbsret. Ønsker borgere i zone 1 at købe yderligere andele sker dette på lige fod med borgere i zone 2.

³ 6 møller à 3,6 MW.

Ved efterfølgende videresalg af andele har majoritetshaver af projektet forkøbsret, så det undgås at ejerskabet overgår til 'stråmænd', der bor langt fra lokalområdet. For at undgå spekulation bør det desuden undersøges, om der kan indføres krav om at andele købt til reduceret pris først kan videresælges efter eksempelvis fem år.

Indførelse af salgsoptioner

Uanset hvad, vil der erfaringsmæssigt ofte være borgere, der frygter at blive stavnsbundet til en bolig, hvor de af den ene eller anden årsag føler sig generet af de opstillede vindmøller eller solceller. Borgere der bor i zone 1 (op til 900 meter fra projektet), skal derfor have mulighed for at afhænde deres helårsbolig⁴ til majoritetshaver inden for det første år efter nettilslutning. Derfor anbefaler Vindmølleindustrien, at der indføres en salgsoption for borgere i zone 1, hvor majoritetshaver er forpligtet til at tilbyde overtagelse af helårsbolig til den offentlige ejendomsvurdering fratrukket evt. værditab.

Det skal dog ikke være muligt både at købe andele til reduceret pris og efterfølgende sælge sit hus, hvorfor borgere der benytter sig af salgsoptionen skal tilbagesælge indkøbte andele til majoritetshaver.

Indførelse af frikommuneordning med mulighed for planlægning for vindmøller op til 200 meter

Som foregangsland inden for vindmølleteknologi skal det i Danmark altid være muligt at opstille den nyeste vindmølleteknologi på land uden at der skal søges om dispensation m.v. Som reglerne er i dag, er det eksempelvis ikke muligt at opstille Vestas nyeste møllemodeller (4 MW platformen⁵), som har en rotordiameter på 117-150 meter og dermed en minimumstotalhøjde på op til omkring 175 meter. Det betyder de facto, at 2 ud af Vestas' 3 seneste møllemodeller ikke kan stilles op på land i Danmark med de gældende regler om maksimal totalhøjde på 150 meter.

Til sammenligning har vores svenske og tyske naboer ikke samme restriktioner på totalhøjden, og i de to lande er det normalt forekommende, at vindmøller er mellem 175 og 200 meter høje.

Vindmølleindustrien anbefaler at der indføres en frikommuneordning, hvor de kommuner som måtte ønske at muliggøre opstilling af de nyeste, større og mere effektive møllemodeller skal have mulighed for at planlægge for vindmøller med en totalhøjde på op til 200 meter, mod 150 meter i dag.

De kommuner, der vælger at indgå i ordningen, understøtter ikke kun en fortsat teknologiudvikling, men også et overordnet ønske om at koncentrere energiproduktionen på færre møller i landskabet. Og de vil samtidig være med til at sikre, at Danmark også fremover kan være udstillingsvindue for den nyeste teknologi.

⁴ For landbrugsejendomme skal salgsoptionen alene gælde stuehuset.

⁵ V117-4,2 MW, V136-4,2 MW og V150-4,2 MW.

